

Vooruitkijker IVN Amersfoort - November 2024

Dit is de Vooruitkijker van november 2024. Zoals je gewend bent, hebben we ze opgedeeld naar excursies, lezingen, cursussen, jeugd en overige. Voor activiteiten en verhalen die je graag onder de aandacht gebracht wil hebben, kun je deze versturen naar Paul Vriesekoop die de Vooruitkijker samenstelt (paulvriesekoop@gmail.com).

Wij willen graag de film de Wilde Noordzee op **16 november** onder je aandacht brengen en zet alvast de Nieuwjaarsbijeenkomst op zondag **12 januari** in uw agenda.

Veel leesplezier en we zien je graag bij een of meer van de komende activiteiten.

Groene groet, Lenny, Henk en Paul.

U ontvangt deze Vooruitkijker omdat u lid of donateur bent van IVN Amersfoort.

Inhoudsopgave

Overzicht activiteiten	.	.	.	.	.	.	.	2
Excursies	.	.	.	.	.	.	.	3 – 5
Cursussen	.	.	.	.	.	.	.	5
Lezingen/Film	.	.	.	.	.	.	.	6 – 9
Overig	.	.	.	.	.	.	.	9 – 16

Overzicht activiteiten

Datum	Activiteit	Tijd	Locatie	Pagina
Vooruitkijk november 2024				
3 november	Najaarswandeling	13.30 – 15.30	Parkeerplaats Bosbad	3
16 november	Film De Wilde Noordzee	11.00 – 13.00	Theater de Lieve Vrouw	7
17 november	Geo-natuurexcursie	14.00 – 16.00	Belgenmonument	4 - 5
21 november	Kennis café	19.00 – 21.00	Kantoor Royal Haskoning	8 - 9
21 – 24 november	Mini-cursus trekvogels	19.30 – 21.30	Het Groene Huis	5
26 november	Natuurlezing	20.00	Het Groene Huis	6
Vooruitkijk verder 2024/2025				
14 december	Meewerkdag Voedselbos	10.00 – 15.00	Achterhoekerweg 21, 3826 NA Amersfoort	
12 januari	Nieuwjaarsbijeenkomst	13.30 -	Parkhuis	15
19 februari	Algemene Ledenvergadering	20.00 -	Het Groene Huis	

Informatie over IVN activiteiten kunt je ook vinden op de website van IVN Amersfoort <https://www.ivn.nl/amersfoort/>

EXCURSIES

Najaarswandeling Bos Birkhoven

Tijdens deze najaarswandeling vertellen onze gidsen van het Utrechts Landschap meer over de geschiedenis en het ontstaan van het bos en zijn omgeving. Gedurende de wandeling staan we stil bij de verschillende boomsoorten die er zijn en de dieren die er in het Bos Birkhoven leven. Welke vruchten brengen de bomen voort? Wat is het voedselaanbod voor de dieren die hier ook in de winter verblijven? Hoe kun je zien dat het bos zich voorbereidt op de winter? Loop mee en kom het allemaal te weten!

Datum: 3 november 2024 13.30 - 15:30

Locatie: Parkeerplaats Bosbad (Out in Action/Bosbad)

Adres: Barchman Wuytierslaan 232 in Amersfoort

Kosten: Ticket €5 / Kind t/m 12 jaar €3 / Beschermmer €3 / Junior Beschermmer (t/m 12 jaar) €2

Aanmelden: via website Utrechts Landschap

[Bezoek de website](#)

Natuurexcursie Belgenmonument

Op zondag 17 november organiseert het IVN, Instituut voor Natuureducatie, een natuurexcursie. De wandeling voert over de Noordwestflank van de Amersfoortse berg naar het laagste punt en vanaf daar weer geleidelijk omhoog naar het Belgenmonument. Vanaf dat punt is, als het blad van de bomen is, nog de weidsheid van het landschap te ervaren. Zo'n duizend jaar geleden begon Amersfoort zich te ontwikkelen. De IVN gidsen zullen, naast de ontstaansgeschiedenis en cultuurhistorie, ook uitgebreid stilstaan bij wat de natuur ons in november laat zien en horen.

De Amersfoortse berg is gevormd in de voorlaatste ijstijd. Enorme ijsmassa's stuwden de rivierzanden van Maas en Rijn op tot wat later de Utrechtse Heuvelrug zou gaan heten. Water, wind en zand hebben daarna het landschap vorm gegeven. Eeuwenlang was het gebied onbewoond. Vanaf de late steentijd heeft de mens hier en daar sporen nagelaten. Zo'n duizend jaar geleden begon Amersfoort zich te ontwikkelen. Vanaf de zeventiende eeuw was de Galgenberg het eerste wat de vreemdeling vanuit het westen zag van de stad. Pas in de twintigste eeuw begon de uitbreiding buiten de stadsmuren. Op de plek waar nu het Belgenmonument staat was eerst een zandafgraving gepland. Doordat die niet doorging is het oorspronkelijke grondprofiel bewaard gebleven. De wandeling voert over de Noordwestflank van de berg naar het laagste punt en vanaf daar weer geleidelijk omhoog naar het Belgenmonument. Vanaf dat punt is, als het blad van de bomen is, nog de weidsheid van het landschap te ervaren. Voor dit uitzicht kwamen zo'n honderd jaar geleden de eerste toeristen naar deze plek om zich te verpozen. De IVN gidsen zullen, naast de geologische ontstaansgeschiedenis en cultuurhistorie, ook uitgebreid stilstaan bij wat de natuur ons in november laat zien en horen.

Foto: Lenny van Valkenhoef – Belgisch Monument

Datum: 17 november van 14.00 - 16.00 uur.

Locatie: Belgenmonument, Belgenlaan 9, 3818 ZJ Amersfoort. OV: vanaf Amersfoort CS buslijn 56, halte Potgieterlaan.

Overig: Deelname is gratis. Honden kunnen niet mee. Stevige schoenen aanbevolen.

Cursussen

Natuuracademie: Minicursus Trekvogels herkennen

Op donderdagavond 21 november en zondagmorgen 24 november 2024 organiseert de Natuuracademie een minicursus Trekvogels herkennen.

In het najaar komen veel vogels uit het hoge noorden om de winter in onze omgeving door te brengen. De polders en randmeren ten noorden van Amersfoort zijn met name voor watervogels een geliefde overwinteringsplek, maar ook niet watergebonden vogels verblijven 's winters in onze omgeving.

Op de cursusavond gaat het over het hoe en waarom van de vogeltrek, welke (water)vogels er allemaal te vinden zijn, en hoe u ze kunt herkennen. De minicursus wordt zaterdagmiddag afgesloten met een veldexcursie in polder Arkemheen om de vogels in levenden lijve te gaan zien.

Docent: Gert de Wit.

- Tijdstip cursus: Donderdagavond 21 november van 19.30 tot 21.30 uur en zondag 24 november waarschijnlijk van 10.00 tot 12.00 uur .
- Locatie: theorie in Het Groene Huis, Schothorsterlaan 21 Amersfoort. De excursie begint bij het Stoomgemaal Hertog Reijnout In Nijkerkerpolder. Meer informatie volgt op de donderdagavond. Dan kan ook over carpoolen nagedacht worden.
- Kosten: € 5,- van KNNV- en IVN-afdeling Amersfoort, niet leden € 10,-. **Gepast contant betalen bij binnenkomst. U kunt niet pinnen.**
- Aanmelden: Verplicht via CNME@amersfoort.nl
- Maximaal 24 deelnemers

De Natuuracademie is een samenwerking van CNME Amersfoort en de regionale afdelingen van KNNV en IVN in Amersfoort en omstreken.

Lezingen/Film

Natuurlezing de Canon van de Nederlandse Natuur

Dick de Vos is auteur van het vorig jaar verschenen boek 'Canon van de Nederlandse Natuur', waarin 50 karakteristieke soorten planten, dieren en schimmels staan beschreven. Het boek staat vol weetjes en verrassingen.

Datum: dinsdag 26 november om 20:00 uur (inloop vanaf 19.30 uur)

Plaats: Live in Het Groene Huis of online:

<https://us06web.zoom.us/j/82195717399?pwd=AHEqtBAFh1HF7xmlPDQf9UsIKbkclh.1>

Kosten: gratis.

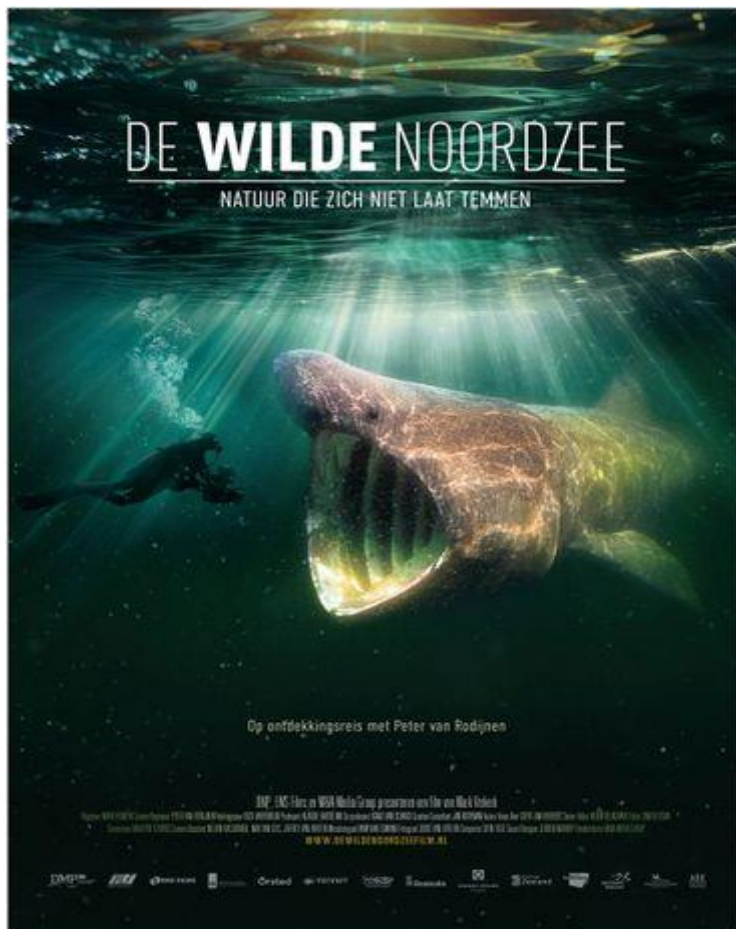
WNA Natuurlezingen worden georganiseerd door Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort, een samenwerkingsverband van KNNV, IVN, Vogelwacht Utrecht en Gemeente Amersfoort.

Speciaal voor de leden en donateurs van IVN Amersfoort e.o.: Film De Wilde Noordzee

Op **zaterdag 16 november** hebben we als IVN Amersfoort een zaal afgehuurd in het Lieve Vrouwe theater aan het Lieve Vrouwekerkhof, voor de vertoning van deze film voor onze leden en donateurs. De film start om **11.30 uur** en duurt 95 minuten. Van tevoren is er koffie/thee of een drankje. De inloop voor de voorstelling en het drankje is vanaf 11.00 uur (gaat het café pas open). **Film en drankje voor de voorstelling is gratis.** Het is erg de moeite waard en ook voor diegenen die de film al gezien hebben. We moeten uiterlijk maandag 11 november doorgeven met hoeveel we zijn. Wil je de film zien, geef je dan op via info@ivnamersfoort.nl. Er zijn maximaal 71 plaatsen beschikbaar.

Meld je **uiterlijk 10 november** aan en geef aan met hoeveel je komt. Met de opgave tot en met 10 november gaat IVN Amersfoort een financiële verplichting aan richting het Lieve Vrouwe theater. Wij gaan er vanuit dat diegenen die zich op geven ook daadwerkelijk komen.

Kom en geniet van deze prachtige Nederlandse natuurfilm.

Tientallen duiken waren er nodig om de film te maken – vaak is de Noordzee te troebel voor goede opnamen, of te golven te hoog, of de wind te hard. Soms verbergt het leven zich te goed, of is te zeldzaam geworden om nog voor de camera te komen.

Anders dan in 'klassieke' natuurdocumentaires verhullen ze niet dat er ook problemen zijn. Juist als ik in mijn bioscoopstoel een lichte oververzadiging begin te voelen bij zoveel moois, komen ze in gedoseerde mate voorbij: de drukte van de scheepvaart, de zware overbevissing, de hindernissen voor trekvissen en het verstorende lawaai van het bouwen van windmolens en de industrialisatie van de zee.

Gelukkig is er een heerlijk toetje:

de blauwwintonijn is terug en dat levert spannende scènes op met nog grotere roofdieren. Dichter bij het zeeleven kom je niet zonder te duiken.

Kenniscafé 'De Groene Schatkamer'

Roodborstje foto: A.Dubbelhuis

Verhoog de biodiversiteit met inheemse planten. Gratis Kenniscafé georganiseerd door Amersfoort Rainproof en Steenbreek Amersfoort. Het Kenniscafé richt zich op groenprofessionals en particuliere tuinbezitters. Gelukkig is er steeds meer aandacht voor biodiversiteit in tuinen. Een biodiverse tuin is niet alleen goed voor mens en dier, maar het regenwater zakt ook beter in de grond. Dus minder wateroverlast en minder sproeien! Maar wat zijn nog meer concrete voordelen van biodiversiteit en hoe ziet een dergelijke tuin eruit? Welke planten kies je en wat moet je doen om deze in volle bloei te laten komen?

Tijdens het kenniscafé gaan experts in op o.a. deze vragen. De aftrap wordt gedaan door Boris Everwijn, ecooloog met grote kennis van inheemse planten. Tuinontwerper Frederike van der Kooij laat vervolgens zien hoe de ideale biodiverse tuin eruitziet. Teun van der Starre, leverancier van gevelgroen, licht tenslotte toe wat de voordelen zijn van groene gevels.

Vanzelfsprekend is er volop ruimte voor het stellen van vragen. Voorafgaand en na de presentaties is de minimarkt te bezoeken. Diverse (groen)leveranciers geven praktische informatie.

Programma:

- 19:00 Inloop en minimarkt met (groen)leveranciers
- 19:30 Welkom en start presentaties
- 20:30 In gesprek met sprekers en minimarkt met (groen)leveranciers
- 21:00 Einde

Datum: 21 november 2024 19:30 - 21:00

Locatie: kantoor van Royal Haskoning DHV

Adres: Laan 1914 nr 35, Amersfoort

Kosten: Gratis

Aanmelden: Aanmelden kan via de website

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdSR_Kdu0lvow1PgW_83BLAe5DUted6vO6u_ekI9eZr2fjzkzA/viewform

Overig

Laat bladeren liggen!

Nu de herfst zijn intrede weer heeft gedaan, gaan veel mensen aan de slag met het opruimen van hun tuin. Toch is het beter om dode planten en bladeren zoveel mogelijk te laten liggen. Daar doe je jezelf en de dieren in je tuin een plezier mee! Veeg afgevallen blad onder de heg, onder een tafel of in een verlaten hoekje. Ze vormen een plek voor egels om te schuilen en ook tal van insecten kunnen er in overwinteren. Rupsen, kevers en spinnetjes bijvoorbeeld. En die zijn weer belangrijk als voedsel voor allerlei vogels.

Kortom: lekker laten liggen en zoveel mogelijk genieten van het leven in je tuin. Uit: Nature Today, 2 oktober 2024.

Drukbezochte ontmoetingsdag voor IVN-ers regio Utrecht

Zou het droog blijven? Regen in de ochtend zou niet erg zijn. Want het ochtendprogramma bestond uit drie lezingen van onder andere keynote speaker Cecil Konijnendijk. Maar in de middag gingen we naar buiten. Maar liefst 9 natuurworkshops stonden op het programma. Van het speuren naar de schat(jes)kamer onder onze voeten tot yoga, determineren en fotograferen met je mobiel. Allemaal gegeven door IVN-ers. De jaarlijkse ontmoetingsdag trok zo'n 70 vrijwilligers uit de provincie.

Cecil Konijnendijk vertelde over de door hem geïnitieerde 3-30-300 regel en de sterke relaties tussen mensen en bomen, gemeenschappen en de natuur. En dan vooral in stedelijke gebieden. Ecoloog David van der Veen nam ons mee in de aanpak Biodiversiteit Stad en Dorp. Myrthe Mijnders, stadsecoloog van de gemeente Hilversum gaf een inkijkje in de ontwikkelingen en keuzes van de gemeente rondom natuurherstel en behoud. Iedereen was geboeid en er kwamen veel vragen uit de zaal.

Workshops uit eigen koker

Wandelschoenen, regenpakken en laarzen aan, het was tijd om naar buiten te gaan. Iedereen kon aan twee workshops meedoen. Inge liet mensen proeven aan nieuwe werkvormen, Anne Mara leidde de stiltewandeling en bij Judith tekende je jouw eigen IVN verhaal. Ton en Marianne gingen met loeppotjes en zoekkaarten op zoek naar bodemdieren, Joelle leerde over het fotograferen van de natuur met je mobiel, Julia gaf een workshop yoga (toch binnen ;)). Hans maakte met zijn groep een zoekkaart voor boombladeren, René ging op zoek naar bomen en hun biologische bijzonderheden en Ton kwam met zijn groep terug met vuilniszakken vol afval.

Wat was het leuk om in elkaars gidsenkeuken te kijken. En wat was het bos en wat waren de dieren mooi. We vonden zelfs larven van een vliegend hert.

Op de borrel werd gezellig na gekletst. 'Dit was een hele fijne dag!' en 'Ik vind dat alle IVN-ers in Utrecht hier bij hadden moeten zijn, zo interessant!', 'Alle lezingen waren super interessant.' Dit waren een aantal reacties van deelnemers na afloop van de ontmoetingsdag.

We kijken terug op een geslaagde dag op een bijzonder fijne plek, het Beauforthuis in Austerlitz. Dank aan de sprekers en iedereen die aanwezig was. Samen hebben we in coproductie een geweldige dag gerealiseerd. Graag tot volgend jaar!

Symposium 'Graag geziene gast of hinderlijke lastpak?'

Hoe creëren we ruimte en draagvlak voor toenemende aantallen wilde dieren in Nederland, juist ook buiten de natuurgebieden? Dat is een van de centrale vragen van het jaarlijkse Heimans en Thijssen Symposium, dat op zaterdag 23 november in Wageningen plaatsvindt. De polarisatie over soorten als wolf, das, bever en grauwe gans is volop gaande. Ontwikkel je mening aan de hand van allerlei bijdragen.

De Nederlandse natuur verandert de laatste decennia sterk. Veelal niet in positieve zin, maar er zijn ook opvallende successen. Zo hebben zich in de laatste vijftig jaar een aantal soorten wilde dieren in Nederland gevestigd of uitgebreid, zoals wilde gans, vos, beaver, wild zwijn, das en recentelijk natuurlijk de wolf. Deze ontwikkeling heeft zich niet alleen voorgedaan in natuurgebieden, maar juist ook daarbuiten. Dit leidde soms tot schade en overlast en riep daardoor forse weerstand op. Diverse vergoedingsregelingen hielden het maatschappelijk en politiek draagvlak voor de toenemende aantallen in stand.

Polarisatie

De recente polarisatie in maatschappij en politiek, in combinatie met dierpopulaties die lang voor onmogelijk werden gehouden, zet het draagvlak voor wilde dieren echter in toenemende mate onder druk. De vraag is wat het antwoord van de natuurbescherming moet zijn. Ecologische argumenten lijken in de gepolariseerde discussies steeds minder indruk te maken. Hoe creëren we ruimte en draagvlak voor toenemende aantallen wilde dieren in Nederland, juist ook buiten de natuurgebieden? Wat moet de strategie van natuurbescherming zijn met betrekking tot de problematiek van schade en overlast? Over deze vragen gaat het symposium van de Heimans en Thijssse Stichting met de titel 'Graag geziene gast of lastpak? Is er ruimte voor wilde dieren in Nederland?'. De inhoudelijke bijdragen zullen nieuwe inzichten geven, waardoor je je mening over deze problematiek verder versterkt of juist aanpast.

Datum: zaterdagmiddag 23 november 2024

Locatie: Forumzaal Wageningen University, Droevendaalsesteeg 2, gebouw 102, 6708 PB Wageningen

Voor meer informatie en aanmelden: <https://www.heimansenthijsssestichting.nl/>

IVN najaarscampagne 'Plant jij voor mij?'

De natuur heeft jouw hulp nodig! De Dagpauwoog, hommelmel en koolmees vragen om jouw hulp. Met een simpele actie kun je dit najaar al het verschil maken. Plant jij voor hen? Zo zorgen we ervoor dat de voordelen van herfstbeplanting onder de aandacht worden gebracht, op een persoonlijke en inspirerende manier.

Het najaar is een vaak vergeten plantseizoen, maar juist nu kun je al veel goeds doen voor de biodiversiteit én een fleurige lente voor jouzelf. Of je nu een tuin of balkon hebt, elke actie telt.

E-learning en meer: het volledige aanbod

Het aanbod binnen onze campagne bevat een scala aan mogelijkheden, waaronder de vernieuwde e-learning 'De levende tuin'. Deze cursus helpt de doelgroep stap voor stap om van hun tuin of balkon een groene oase voor mens en dier te maken. Onderstaande afbeelding toont een compleet overzicht van het uitgebreide aanbod dat te vinden is op [ivn.nl/aanbod/tuinieren](https://www.ivn.nl/aanbod/tuinieren).

Op deze website vind je alles wat je nodig hebt om aan de slag te gaan. Hier staan tips, tricks en informatie over de cursus 'De levende tuin' met Anne Wieggers, evenals handige oplossingen voor inheemse beplanting, zoals onze IVN Tuiny-oplossingen.

Leg een Tuiny Dak aan

Verander je dak in een groene oase met een Tuiny dak! Voorkom hittestress en zorg voor waterbuffering bij fikse regenbuien en draag bij aan de biodiversiteit. Het Groene Loket biedt groendak aanlegsets met inheemse en niet invasieve sedums, bloemen en/of kruiden beplanting.

Met jouw Tuiny dak breng je een extra stukje groen in jouw buurt. Elk dak is maatwerk. Met de handige rekentool wordt jouw groendakpakket op maat berekend en ontvang je direct een vrijblijvende offerte en advies over subsidies. Je geniet nu van persoonlijk advies en 15% korting op de aanschaf van een groendak aanlegset. Je krijgt extra voordeel als je samen met je burens aan de slag gaat. Voor meer informatie de volgende link: <https://www.ivn.nl/aanbod/tuiny-producten/tuiny-dak/>

Red de egel!

In 10 jaar tijd is 50% van alle egels in Nederland verdwenen. Red de egels in je tuin! Leer hoe je egels het beste kunt helpen. Nu met verbeterde bouwtekening voor egelhuis én voederhuis. Je ontvangt het direct per e-mail!

Egels hebben steeds minder ruimte om te leven. Ze raken uitgehongerd, worden vergiftigd of overreden. Per jaar sneuvelen 135.000 egels in het verkeer. Ze hebben onze hulp dus hard nodig!

Gelukkig kunnen we de egels helpen. Nederland heeft in totaal namelijk 3 miljard m² aan tuin. En tuinen zijn een belangrijk leefgebied van egels. Een plek waar ze voedsel vinden en kunnen schuilen. Door in je tuin egels een handje te helpen, hoeven ze minder lange afstanden af te leggen om genoeg eten te vinden. De kans is dan kleiner dat ze een weg over moeten steken. Je kunt met jouw tuin het verschil maken.

Mathiska, onze boswachter met groene vingers, weet als geen ander hoe je een tuin vol leven krijgt. Ga aan de slag met de tips uit het egelhuispakket en help de egels in je tuin en buurt. Maak je tuin egelvriendelijk: bouw een egelhuis (met verbeterde bouwtekening van Egelbescherming Nederland), zorg voor een paar rommelhoekjes en voedsel in je tuin. Zo maken we samen van heel Nederland een thuis voor egels.

Red de egel! Ontvang gratis egelpakket via de volgende link

<https://search.app/m93NJGnu1Xkb8pX6A>

Bron: Natuurmonumenten

Save the date.

Op zondag 12 januari is de IVN Nieuwjaarsbijeenkomst gepland. We organiseren dit in het Parkhuis aan de Heijligenbergerweg in het St. Elisabethpark. We beginnen om 13.30 uur met koffie/thee en iets lekkers. Daarna een rondleiding door het St. Elisabeth park door vrijwilligers van Elisabeth Groen en daarna nog een drankje en een hapje. Zet de datum maar alvast in de agenda. Meer informatie volgt later.

Vacatures binnen IVN Amersfoort

Werkgroep	Vacature	Hoeveel personen
Bestuur	Algemeen Bestuursleden	2
Werkgroep Kademuren schonen	Organisatie van deze activiteit	

Het dagelijks bestuur bestaat nu uit 3 personen en dat is eigenlijk te weinig om zaken goed te regelen. Daarnaast hoeft er maar een weg te vallen, om wat voor reden dan ook, en dan kan het bestuur niet goed meer functioneren. Ook statutair hebben we dan te weinig bestuursleden. Het vergt een keer per maand een uur vergaderen en daarnaast ben je contactpersoon voor een paar werkgroepen. 4 keer per jaar hebben we een overleg met de werkgroep coördinatoren (algemeen bestuur) en hier en daar zijn er hand en spandiensten bij verschillende activiteiten.

Ben je geïnteresseerd om mee te helpen, neem dan contact op met de secretaris info@ivnamersfoort.nl

De volgende Vooruitkijker komt uit in de week van 25 november 2024.